

اردیبهشت ۷، ۱۳۹۵ | ۴:۳۱ ق.ظ | by etnew

شاعر به مثابه فیلسوف

سهراب سپهری از جمله شاعران معاصر ایران است که تاویل ها و تفسیرهای مختلفی درباره اشعار او شده است. به خصوص بسیاری در این گستره سعی کردند که اشعار این شاعر نوپرداز را از منظر عرفانی بررسی کنند. در این میان کسانی بر این باورند که اشعار سپهری دارای بن مایه های فلسفی و عرفانی است و سعی کردند اشعار او را از منظری فلسفی بررسی کنند.

کتاب "فلسفه لاجوردی سپهری" تألیف دکتر سروش دباغ که توسط انتشارات صراط منتشر شده، از جمله همین دسته از آثار است. این کتاب عموماً شامل مقالاتی است درباره شعر و عرفان سپهری که در سالهای اخیر توسط مولف نگاشته شده است.

نویسنده بر این باور است که اگر بخواهیم از حدود و ثغور سلوک معنوی در جهان رازرذایی شده کنونی ذیل سنت ایرانی - اسلامی سراغ بگیریم و مؤلفه‌ها و مقومات آن را برشمرد، نباید سپهری و میراث معنوی ماندگار او را نادیده انگاریم.

به نظر مؤلف، سهراب به مثابه سالک مدرنی که دغدغه‌های ژرف معنوی دارد؛ با برآفتاب افکندن. تأملات خویش درباره مقولاتی نظیر مرگ، عشق، باد، باران، امر متعالی، غم، فلسفه لاجوردی، تنهایی، رؤیا و... منظومه‌های را سامان بخشیده است. روایت که ما هم از این میراث ماندگار، برای نظم و نسق بخشیدن. به سلوک معنوی خویش در این زمانه پر تب و تاب، توشه‌ای بگیریم.

مؤلف این کتاب، سعی کرده تا از منظر برخی آرای فیلسوفان دین و فیلسوفان اگزیستانسیالیست و حتی فیلسوفان پدیدارشناسی اشعار سهراب را بررسی کند. بر این اساس می‌گوید: مواجهه من با آثار سپهری، نه از منظر یک منتقد ادبی و فی المثل درباره تکنیک شعری او؛ بلکه معطوف به سویه های اگزیستانسیل و عرفانی و معنوی اشعار اوست. شاید بتوان نگاه جدی و فلسفی مولف را درباره اشعار سپهری در بخش نخست این کتاب که با عنوان "فلسفه لاجوردی سپهری" است، به خوبی دریافت.

چرا که نویسنده در این بخش به واکاوی مضامین دفتر "ما هیچ، ما نگاه" روی آورده و می‌نویسد: سپهری در این دفتر از فلسفه ای سراغ می‌گیرد که لاجوردی رنگ است و متعلق به روزگاری است که "انسان در متن عناصر می‌خوابد" و "در سمت پرنده فکر می‌کرد" و "مغلوب شرایط شقایق بود". مواجهه غیر مفهومی با جهان پیرامون و عبور از دوگانه "سوژه ر ا بژه" و کوگیتوی دکارتی از مقومات این نگرش فلسفی است.

اگرچه کتاب حاضر مباحث دیگری را نیز مورد بحث و بررسی قرار داده و چندان ارتباطی با اشعار سهراب سپهری ندارد اما باید به بخشهایی که درباب اشعار سپهری نوشته شده توجه ویژه داشت.

چرا که با توجه به چنین رویکردی به خصوص فلسفی می‌توان دریچه های جدیدی نسبت به شاعران معاصر ایرانی گشود. شاعران معاصر ایرانی دل مشغولی های جدی نسبت به جهان پیرامونی شان دارند.

بدین لحاظ، رویکردهای فلسفی و تاویل های فلسفی درباب اشعار شاعران معاصر ما را با دیگر جهان ها آشنا می‌کند. به عنوان مثال می‌توان گفت که عباس کیارستمی با تولید فیلم خانه دوست کجاست که عنوان یکی از اشعار سپهری را با خود دارد توانست نگاهی دیگر به مفهوم دوست برای ما بگشاید.

مولف نیز در این اثر مفاهیم عمیق اشعار سپهری را در گستره فلسفی قرار داده و ما را در آسمان انتزاع تنها رها نکرده بلکه سعی داشته تا لایه های دیگری از مفاهیم و واژگان اشعار سپهری را برای ما بازگو کند.

code

Source URL: <http://www.ettelaat.com/etiran/?p=198548>

Copyright ©2016 روزنامه اطلاعات unless otherwise noted.